

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

WYJAŚNIENIA PREZESA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW W SPRAWIE PROGRAMU ŁAGODZENIA KAR

(tryb składania i postępowania z wnioskami
o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie
kary pieniężnej - “wnioskami *leniency*”)

Warszawa, maj 2017

WYJAŚNIENIA
PREZESA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW W SPRAWIE
PROGRAMU ŁAGODZENIA KAR
(tryb składania i postępowania z wnioskami o odstąpienie od wymierzenia
lub obniżenie kary pieniężnej - „wnioskami *leniency*”)

I. Wprowadzenie

1. Celem niniejszych Wyjaśnień jest zwiększenie transparentności przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (dalej także: „Ustawa”) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2014 r. *w sprawie sposobu i trybu postępowania z wnioskiem o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie* (dalej także: Rozporządzenie) i przedstawienie zasad postępowania w zakresie funkcjonowania programu łagodzenia kar (z jęz. ang. *leniency programme*, *leniency*).
2. Wyjaśnienia nie są aktem prawa. Stanowią instrukcję dla przedsiębiorców zamierzających skorzystać z programu łagodzenia kar.
3. W związku z wejściem w życie w dniu 18 stycznia 2015 r. nowelizacji Ustawy zmieniającej m.in. przepisy dotyczące *leniency* oraz Rozporządzenia powstała konieczność zaktualizowania Wytycznych z 2009 r. o nowe pojęcia oraz prawa i obowiązki wnioskodawców. Za jedną z zasadniczych zmian Ustawy można uznać wprowadzenie odpowiedzialności osób fizycznych (osób zarządzających) za naruszenie zakazu zawierania ograniczających konkurencję porozumień (naruszenie zakazu określonego w art. 6 ust. 1 pkt 1-6 Ustawy lub art. 101 ust. 1 lit. a-e TFUE) i w konsekwencji możliwości składania przez te osoby wniosków o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej.
4. Porozumienia ograniczające konkurencję należą do najcięższych naruszeń ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*. Dlatego też podmioty, które zdecydują się na współpracę z organem antymonopolowym i dostarczą dowody lub informacje wskazujące na istnienie naruszenia zostaną łagodnie potraktowane. Wnioskodawca, który jako **pierwszy** przedstawi Prezesowi Urzędu określone informacje¹ oraz spełni określone w Ustawie przesłanki może liczyć na **całkowite zwolnienie z kary**.
5. Przedsiębiorca może złożyć na podstawie art. 113a ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* wniosek o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej (dalej także: „wniosek *leniency*”), jeżeli jest/był stroną ograniczającego konkurencję porozumienia.
6. Wniosek *leniency* może również złożyć osoba zarządzająca przedsiębiorstwem, która w ramach sprawowania swojej funkcji w czasie, gdy zarządzane przedsiębiorstwo zawarło lub było uczestnikiem zakazanego porozumienia, umyślnie dopuściła przez swoje działanie lub zaniechanie do naruszenia przez

przedsiębiorcę zakazu porozumień ograniczających konkurencję. Osoba zarządzająca przedstawia we wniosku *leniency* informacje w nim wymagane w zakresie, w jakim nimi dysponuje ze względu na pełnioną u przedsiębiorcy funkcję i swoją rolę w porozumieniu.

7. Przez ograniczające konkurencję porozumienie należy rozumieć:

- umowy zawierane między przedsiębiorcami, między związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i ich związkami albo niektóre postanowienia tych umów,
- uzgodnienia dokonane w jakiegokolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki,
- uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych,

których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie winny sposób konkurencji na rynku właściwym polegające przykładowo na: ustaleniu cen sprzedaży, podziale rynku, ograniczaniu dostępu lub eliminowaniu innych przedsiębiorców z rynku. Ponadto, aby istniała podstawa do podjęcia działań przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu) porozumienie będące przedmiotem wniosku o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej powinno naruszać interes publiczny oraz wywoływać skutki na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

8. Wniosek *leniency* może być złożony zarówno w stosunku do porozumień horyzontalnych (pomiędzy konkurentami np. producent - producent) jak i porozumień wertykalnych (pomiędzy nie - konkurentami, czyli przedsiębiorcami działającymi na różnych szczeblach obrotu np. producent - dostawca).

II Wymogi formalne wniosku *leniency*

9. Wniosek *leniency* może zostać złożony przed wszczęciem postępowania wyjaśniającego lub antymonopolowego albo po wszczęciu jednego z wyżej wskazanych (sformalizowanych) postępowań.

Wniosek w formie pełnej

10. Wniosek o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub obniżenie jej wymiaru powinien zawierać **opis porozumienia** wskazujący w szczególności:

- przedsiębiorców, którzy zawarli porozumienie (nazwa, siedziba, adres);
- produkty lub usługi, których dotyczy porozumienie;
- terytorium objęte porozumieniem;
- cel porozumienia (np. ustalenie minimalnych cen odsprzedaży, podział rynku);
- okoliczności zawarcia porozumienia (kiedy i gdzie porozumienie zostało zawarte, jak doszło do jego zawarcia, kto z kim i w jaki sposób prowadził ustalenia). W opisie tej części porozumienia należy wskazać jak najwięcej szczegółów związanych z początkiem naruszenia, w szczególności poprzez wskazanie osób (imię nazwisko, miejsce zatrudnienia i pełniona funkcja) inicjujących ustalenia/spotkania,

- podanie dat dziennych i miejsc pierwszych spotkań/ustaleń (nazwa biura, hotelu restauracji itp.) oraz ich treści;
- okoliczności i sposób funkcjonowania porozumienia (jaki był schemat działania porozumienia);
 - czas trwania porozumienia;
 - rolę poszczególnych przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu (wnioskodawca powinien w szczególności wyjaśnić z czyjej inicjatywy doszło do zawarcia porozumienia, kto nakłaniał innych przedsiębiorców do zawarcia porozumienia);
 - imiona, nazwiska i stanowiska służbowe osób pełniących w porozumieniu znaczącą rolę (dla wszystkich przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu). Wnioskodawca powinien wskazać dane powyżej wskazanych osób, umożliwiające ich prawidłowe wezwanie (np.: adres miejsca zatrudnienia/zamieszkania) oraz wyjaśnić, czy osoby te są nadal pracownikami przedsiębiorcy biorącego udział w porozumieniu. W tym punkcie należy wyjaśnić na czym polegała rola (charakter działania np. inicjowanie spotkań, przysyłanie określonych danych itd.) danej osoby w funkcjonowaniu porozumienia, w szczególności, czy nakłaniała ona inne podmioty do zawarcia porozumienia;
 - czy wniosek został złożony również do organów ochrony konkurencji innych Państw Członkowskich lub Komisji Europejskiej - jeżeli tak, konieczne jest wskazanie organu ochrony konkurencji, do którego wniosek został złożony i daty złożenia wniosku.
11. Do wniosku o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej powinien być dołączony:
- i. w przypadku pierwszego wnioskodawcy:
 - **dowód wystarczający do wszczęcia postępowania antymonopolowego lub informacje umożliwiające Prezesowi Urzędu uzyskanie takiego dowodu** (dowód lub informacja, która jest składana w sytuacji, kiedy nie ma wszczętego postępowania antymonopolowego; może być złożona przed wszczęciem postępowania wyjaśniającego lub w jego toku);
 - jeżeli wniosek został złożony po wszczęciu postępowania antymonopolowego - **dowód, który w istotny sposób przyczyni się do wydania decyzji stwierdzającej istnienie praktyki, lub na żądanie Prezesa Urzędu przedstawi informacje umożliwiające uzyskanie takiego dowodu;**
 - ii. w przypadku kolejnych wnioskodawców:
 - **dowód mający istotne znaczenie dla rozpatrywanej sprawy** (dowód, który jest składany przez następnego w kolejce wnioskodawcę: drugiego, trzeciego itd.).
12. **Dowód wystarczający do wszczęcia postępowania** jest to dowód potwierdzający (choćby w części) prawdziwość twierdzeń o istnieniu porozumienia opisanych we wniosku pełnym.
13. **Informacje umożliwiające Prezesowi Urzędu uzyskanie dowodu wystarczającego do wszczęcia postępowania antymonopolowego** są to informacje umożliwiające Prezesowi Urzędu przeprowadzenie ukierunkowanej kontroli/przeszukania (należy podać miejsce kontroli/przeszukania, imiona i

nazwiska osób u których Prezes Urzędu może pozyskać informacje dotyczące funkcjonowania porozumienia, tytuły lub opis dokumentów w wersji papierowej lub elektronicznej, które należy zebrać, o ile to możliwe informacje na temat infrastruktury informatycznej podejrzanego przedsiębiorcy).

14. **Dowód, który w istotny sposób przyczyni się do wydania decyzji / dowód mający istotne znaczenie dla rozpatrywanej sprawy** są to dowody, które umożliwią Prezesowi Urzędu dowiedzenie prawdziwości określonych faktów lub uszczegółowią już posiadane informacje.

Ocena powyższych informacji i dowodów będzie uzależniona od faktu, czy Prezes Urzędu posiadał już w tym czasie informacje i dowody o tożsamej treści.

15. Dowody przedstawione przez wnioskodawcę powinny **bezpośrednio potwierdzać istnienie antykonkurencyjnego porozumienia, powstać w dacie istnienia praktyki i odnosić się wprost do jej funkcjonowania** (np. wydruki korespondencji elektronicznej, protokoły i prezentacje ze spotkań, notatki (odręczne, elektroniczne), oświadczenia/zeznania osób bezpośrednio zaangażowanych w porozumienie).
16. Dowody/informacje przedstawione przed wszczęciem sformalizowanego postępowania powinny umożliwić Prezesowi Urzędu:
- i. wszczęcie takiego postępowania (uprawdopodobniać istnienie praktyki) lub
 - ii. przeprowadzenie kontroli/przeszukania u pozostałych przedsiębiorców podejrzanych o udział w porozumieniu.
17. W przypadku gdy sformalizowane postępowanie zostało już wszczęte, wnioskodawca powinien mieć na uwadze, że Prezes Urzędu dysponuje już określonymi dowodami. Z uwagi na powyższe, informacje i dowody przedstawiane przez takiego wnioskodawcę powinny posiadać istotną wartość dodaną (w stosunku do informacji i dowodów będących już w posiadaniu Prezesa Urzędu) - być nowe i nieznane wcześniej Prezesowi Urzędu.
18. Dowody przedstawiane przez kolejnych wnioskodawców (drugiego, trzeciego itd.) powinny posiadać istotną wartość dodaną (w stosunku do informacji i dowodów będących już w posiadaniu Prezesa Urzędu) - być nowe i nieznane wcześniej Prezesowi Urzędu i tym samym zwiększać przez swój charakter lub poziom szczegółowości możliwość udowodnienia praktyki.

Przykład:

- ✓ Jeżeli wniosek złożony przez drugiego wnioskodawcę będzie zawierał wydruki wiadomości elektronicznych przedstawionych już przez pierwszego wnioskodawcę (te same wiadomości e-mail) dowody te będą uznane za nieposiadające wartości dodanej.

19. Każdy z przedkładanych przez wnioskodawcę dowodów, o ile nie jest oryginałem, powinien być poświadczony przez organ administracji publicznej, notariusza, adwokata, radcę prawnego, doradcę podatkowego, rzecznika patentowego lub upoważnionego pracownika przedsiębiorcy.

20. Wzór wniosku pełnego stanowi załącznik nr 1 do Wyjaśnień.

Wniosek *leniency* w formie skróconej

21. Przedsiębiorca może złożyć wniosek w formie skróconej (art. 113e Ustawy), jeżeli nie posiada w chwili składania wniosku kompletu wymaganych informacji. Skrócony wniosek *leniency* powinien zawierać **opis porozumienia** wskazujący co najmniej:

- przedsiębiorców, którzy zawarli porozumienie (nazwa, siedziba, adres);
- produkty lub usługi, których dotyczy porozumienie;
- terytorium objęte porozumieniem;
- cel porozumienia (np. ustalenie minimalnych cen odsprzedaży, podział rynku);
- czas trwania porozumienia;
- imiona, nazwiska i stanowiska służbowe osób pełniących w porozumieniu znaczącą rolę wraz z jej opisem (dla wszystkich przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu). Wnioskodawca powinien wskazać dane powyżej wskazanych osób, umożliwiające ich prawidłowe wezwanie (np.: adres miejsca zatrudnienia/zamieszkania) oraz wyjaśnić, czy osoby te są nadal pracownikami przedsiębiorcy biorącego udział w porozumieniu.

22. Złożenie wniosku w formie skróconej **gwarantuje przedsiębiorcy określoną kolejność, wyłącznie w razie uzupełnienia wniosku do formy wniosku pełnego**. Wnioskodawca zostanie pisemnie wezwany do uzupełnienia wniosku w wyznaczonym terminie. Długość terminu do uzupełnienia wniosku zostanie ustalona w oparciu o indywidualne okoliczności sprawy i będzie wynosić od 14 do 35 dni kalendarzowych. Przedsiębiorca powinien wskazać we wniosku preferowany termin przedstawienia dodatkowych, wymaganych informacji dowodów.

23. Wzór wniosku w formie skróconej stanowi załącznik nr 2 do Wyjaśnień.

Wniosek w formie uproszczonej (*summary application*)

24. Jeżeli antykonkurencyjne porozumienie dotyczy terytorium więcej niż trzech Państw Członkowskich przedsiębiorca może złożyć wniosek *leniency* do Komisji Europejskiej. Równocześnie, z ostrożności w celu „zabezpieczenia miejsca w kolejce” (w przypadku gdy Komisja Europejska nie będzie prowadzić sprawy) przedsiębiorca może złożyć wnioski w formie uproszczonej (z jęz. ang. *summary application*) do tych organów ochrony konkurencji Państw Członkowskich, których terytorium porozumienie dotyczy.

25. Wniosek w formie uproszczonej może być przedstawiony (na podstawie art. 113f Ustawy) Prezesowi Urzędu w przypadku, gdy wnioskodawca złożył wniosek

do Komisji Europejskiej (Komisja Europejska jest organem właściwym w sprawie), a porozumienie lub jego część ma wpływ na terytorium Polski. Wniosek uproszczony przedstawiony Prezesowi Urzędu powinien mieć brzmienie analogiczne do wniosku złożonego do Komisji Europejskiej.

26. Wniosek uproszczony może dotyczyć wyłącznie porozumień horyzontalnych (poziomych, pomiędzy konkurentami).²

27. Wniosek uproszczony powinien zawierać **opis porozumienia** wskazujący, co najmniej:

- przedsiębiorców, którzy zawarli porozumienie (nazwa, siedziba, adres);
- produktów lub usług, których dotyczy porozumienie;
- terytorium objętego porozumieniem;
- celu porozumienia (np. ustalanie minimalnych cen odsprzedaży, podział rynku);
- czasu trwania porozumienia;
- Państwa Członkowskich UE, w których znajdują się dowody na istnienie porozumienia;
- wniosków złożonych lub planowanych do złożenia w innych Państwach Członkowskich UE lub w Komisji Europejskiej (wnioskodawca powinien wymienić organy ochrony konkurencji, do których wnioski zostały złożone lub mają być złożone oraz podać daty złożenia wniosków).

28. Do wniosku w formie uproszczonej wnioskodawca może dołączyć dowody potwierdzające istnienie porozumienia.

29. Prezes Urzędu może wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku (przed wszczęciem postępowania w sprawie), jeżeli przedstawione przez niego oświadczenie nie spełnia minimalnych wymogów określonych w art. 113f Ustawy.

30. Prezes Urzędu wzywa przedsiębiorcę do przedstawienia wniosku w formie pełnej (113a Ustawy) w wyznaczonym terminie, **tylko w razie wszczęcia postępowania w sprawie której dotyczy wniosek**. Jeżeli przedsiębiorcałoży wniosek w formie pełnej, za datę jego wpływu zostanie uznana data złożenia wniosku uproszczonego.

31. Po złożeniu wniosku uproszczonego wnioskodawca nie ma obowiązku przekazywania Prezesowi Urzędu dodatkowych informacji i dowodów związanych ze sprawą. W przypadku gdy wnioskodawca uzna, iż złożony wniosek należy uzupełnić o istotne informacje i dowody przekazane do Komisji Europejskiej (np. nowe dowody mające wpływ na zakres podmiotowy lub przedmiotowy praktyki) może te dane również przedstawić Prezesowi Urzędu.

32. Wzór wniosku w formie uproszczonej stanowi załącznik nr 3 do Wyjaśnień.

² Obwieszczenie Komisji w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien w sprawach kartelowych 2006/C 298/11 w pkt 1 stanowi, że wnioski *leniency* mogą składać tylko przedsiębiorstwa, które są lub były stronami tajnych karteli mających wpływ na Wspólnotę.

Wniosek „leniency plus”

33. Przedsiębiorca, który kwalifikuje się do redukcji kary pieniężnej może uzyskać dodatkową obniżkę kary (30% mniej od kary pieniężnej ustalonej na podstawie art. 113c ust. 2 Ustawy) w zamian za przekazanie informacji i dowodów dotyczących innego, nieznanego wcześniej (w sprawie nie toczy się ani postępowanie wyjaśniające, ani antymonopolowe) Prezesowi Urzędu porozumienia.
34. Przez „nową sprawę” (inne nieznanie wcześniej Prezesowi Urzędu porozumienie) należy rozumieć porozumienie, co do którego można wszcząć odrębne postępowanie³ (nowa sprawa administracyjna). Dokonując oceny, czy mamy do czynienia z „nową sprawą” będzie brany pod uwagę **aspekt podmiotowy, produktowy i czasowy praktyki, przy szczególnym uwzględnieniu, czy zachowania stron nie można zakwalifikować jako porozumienia ciągłego i jednolitego**⁴.

Przykład (z orzecznictwa):

- ✓ Porozumienie pionowe pomiędzy producentem A i dystrybutorami B, C, D polegające na ustalaniu sztywnych lub minimalnych cen odsprzedaży (umowy zawierane od 2000 r.) oraz terytorialnym podziale rynku (umowy zawierane od 2003 r.) tych samych produktów (ten sam rynek produktowy) może zostać uznane za porozumienie ciągłe i jednolite - por. decyzja z dnia 28 sierpnia 2013 r. nr [DOK-3/2013](#).
- ✓ Porozumienie polegające na ustalaniu minimalnych cen odsprzedaży grupy produktów X pomiędzy producentem A i dystrybutorami B, C, D oraz porozumienie polegające na ustalaniu minimalnych cen odsprzedaży grupy produktów X (ten sam rynek produktowy) pomiędzy producentem E i dystrybutorami B, C, F może zostać uznane za dwa oddzielne porozumienia - por. decyzja z dnia 18 września 2006 r. nr [DOK-107/2006](#), decyzja z dnia 7 kwietnia 2008 r. nr [DOK-1/2008](#).

³ Por. decyzję Prezesa Urzędu z dnia 28 stycznia 2011 r. nr DOK – 10/2011, gdzie zostało wskazane kiedy dwa naruszenia są na tyle niezależne, by mogły być przedmiotem oddzielnych postępowań antymonopolowych (pkt 197 i następne decyzji).

⁴ Porozumienie ciągle charakteryzuje się istnieniem kilku lub kilkunastu uzgodnień składających się na jedno porozumienie, wyróżnia się istnieniem jednolitego, antykonkurencyjnego celu uzgodnienia lub uzgodnień – ograniczenie konkurencji na danym rynku produktowym – por. decyzja Prezesa Urzędu z dnia 7 kwietnia 2008 r. nr DOK 1/08; decyzja Prezesa Urzędu z dnia 31 grudnia 2010 r. nr DOK12/2010. W orzecznictwie unijnym dodatkowo wskazuje się, że za każdym razem, gdy przedsiębiorstwo opuszcza lub przyłącza się do kartelu powstaje nowy odrębny kartel, który obejmuje pozostałe przedsiębiorstwa, jest sztuczne i nierealne. Ma to miejsce w szczególności wtedy, gdy kartel polega na zachowaniu dotyczącym tego samego rynku produktowego, mającym zasadniczo ten sam cel gospodarczy i antykonkurencyjny charakter oraz utrzymywanym przez długi okres przez zwaartą grupę przedsiębiorstw – por. Wyrok ETS z dnia 8 lipca 1999 r. w sprawie C-49/92 *Commission v. Anic Participazioni*, wyrok SPI z dnia 20 marca 2002 r. w sprawie T-9/99 *HFB v. Commission*.

35. W celu skorzystania z programu „*leniency plus*” wnioskodawca powinien złożyć wniosek w „nowej sprawie”. Może złożyć wniosek pełny albo skrócony spełniający kryteria, o których mowa w art. 113a lub 113e Ustawy. Formularz wniosku pełnego stanowi załącznik nr 1 do Wyjaśnień, formularz wniosku skróconego stanowi załącznik nr 2 do Wyjaśnień. Wraz z wnioskiem *leniency* przedsiębiorca powinien wskazać (w oddzielnym piśmie składanym łącznie z wnioskiem), iż zwraca się z prośbą o objęcie programem „*leniency plus*” oraz przedstawić dane sprawy, w której ubiega się o dodatkową redukcję kary.
36. Dodatkowa obniżka kary pieniężnej jest możliwa po zawiadomieniu przedsiębiorcy, iż w „nowej sprawie” może spełniać warunki określone w art. 113a - 113c Ustawy (§ 6 Rozporządzenia). Obniżka jest dokonywana jednorazowo (nie jest możliwe wielokrotne korzystanie w pierwszej sprawie z obniżki poprzez składanie wniosków *leniency* dotyczących innych spraw).

III. Obowiązki wnioskodawcy

i) Współpraca

37. Warunkiem koniecznym do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej lub redukcji jej wymiaru **jest pełna i szczerza współpraca wnioskodawcy z Prezesem Urzędu** od momentu złożenia wniosku.
38. Obowiązek współpracy wnioskodawcy z Prezesem Urzędu istnieje również w okresie bezpośrednio poprzedzającym złożenie wniosku o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej (od powzięcia zamiaru złożenia wniosku, w tym również etap przygotowania wniosku) i w szczególności dotyczy nieniszczenia, niefałszowania i nieukrywania informacji.
39. Obowiązek współpracy obejmuje w szczególności:
- dostarczanie z własnej inicjatywy i na żądanie Prezesa Urzędu wszelkich dowodów lub informacji dotyczących porozumienia, którymi dysponuje Wnioskodawca albo którymi może dysponować, mających istotne znaczenie dla sprawy;
 - nieutrudnianie składania wyjaśnień przez osoby zatrudnione przez przedsiębiorcę oraz osoby pełniące funkcję kierowniczą lub wchodzące w skład organu zarządzającego u przedsiębiorcy;
 - nieniszczenie, niefałszowanie, niezatajanie dowodów lub informacji związanych ze sprawą;
 - nieujawnianie faktu złożenia wniosku bez zgody Urzędu.

Obowiązek dostarczania informacji i dowodów przez wnioskodawcę

40. Wnioskodawca ma obowiązek dostarczania informacji i dowodów pomocnych do udowodnienia przez Prezesa Urzędu antykonkurencyjnego porozumienia w toku całego postępowania administracyjnego, aż do wydania decyzji. Dowody powinny być dostarczane wraz z opisem kontekstu ich powstania.

Przykład:

- ✓ Jeżeli po złożeniu wniosku o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej wnioskodawca w wyniku wewnętrznych analiz odnajdzie dowody związane z porozumieniem powinien je niezwłocznie przekazać Prezesowi Urzędu wraz z opisem ich znaczenia (np. w przypadku prezentacji, w której omawiane są okoliczności podziału rynku konieczne jest wyjaśnienie kiedy ta prezentacja powstała, kiedy i gdzie była omawiana, kto uczestniczył w spotkaniu, jaka była reakcja uczestników spotkania).

41. Dowody i informacje przedstawiane przez wnioskodawcę powinny być dokładne, kompletne, użyteczne i dotyczyć zakazanego porozumienia.
42. Jako brak współpracy zostanie ocenione w szczególności przedstawianie informacji fragmentarycznych i wybiórczych (np. dotyczących jednego, wybranego aspektu porozumienia z celowym pominięciem innych posiadanych danych), fabrykowanie dowodów (tworzenie dowodów na potrzeby postępowania).
43. Informacje i dowody powinny być przede wszystkim dostarczane z własnej inicjatywy wnioskodawcy. Oczekuje się, iż wnioskodawca będzie reagował na informacje i dowody przedstawiane przez innych uczestników postępowania (ustosunkowywał się do nich w sposób ułatwiający rozstrzygnięcie sprawy).
44. Informacje dotyczące praktyki przekazane przez wnioskodawcę na podstawie art. 50 Ustawy (i stanowiące wyłącznie odpowiedź na przedstawione żądania Prezesa Urzędu) przed formalnym złożeniem wniosku *leniency* nie będą brane pod uwagę przy ocenie współpracy wnioskodawcy⁵.

Obowiązek neutrudniania składania wyjaśnień przez pracowników Wnioskodawcy

45. Przedsiębiorca powinien dążyć wszelkich możliwych starań, aby pracownicy (obecni i byli) zaangażowani w ograniczające konkurencję porozumienie byli dostępni na potrzeby prowadzonego postępowania.
46. Również w przypadku osób, które nie były bezpośrednio zaangażowane w porozumienie, ale mają wiedzę o nim (np. rozpoczęły pracę u przedsiębiorcy w trakcie trwania lub po zakończeniu porozumienia) oczekuje się, że przedstawią one informacje dotyczące naruszenia (to co im wiadomo w sprawie).
47. Przedsiębiorca, który planuje zakończyć współpracę z pracownikiem zaangażowanym w ograniczające konkurencję porozumienie powinien poinformować o tym Prezesa Urzędu.

⁵Również po złożeniu wniosku informacje przekazane przez wnioskodawcę na żądanie Prezesa Urzędu (na podstawie art.50 Ustawy) nie będą oceniane w ramach programu łagodzenia kar. Do wnioskodawcy pytania i prośby o dodatkowe wyjaśnienie okoliczności sprawy (związane ze złożonym wnioskiem) będą kierowane na podstawie art. 113a Ustawy.

Obowiązek nieujawniania zamiaru i faktu złożenia wniosku

48. Wnioskodawca jest zobowiązany nie ujawniać zamiaru i faktu złożenia wniosku o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej wobec podmiotów trzecich (w szczególności wobec pozostałych uczestników porozumienia). O fakcie złożenia wniosku wnioskodawca nie powinien informować pozostałych przedsiębiorców wchodzących w skład tej samej grupy kapitałowej.
49. Ujawnienie okoliczności złożenia wniosku (w szczególności przed wszczęciem postępowania lub przeprowadzeniem czynności kontrolnych) może zostać potraktowane jako utrudnianie prowadzenia postępowania i ocenione jako brak współpracy wnioskodawcy⁶.
50. O zamiarze i fakcie złożenia wniosku powinna być poinformowana ograniczona liczba pracowników wnioskodawcy. Pracownicy mający wiedzę o zamiarze lub fakcie złożenia wniosku powinni zostać zobowiązani przez pracodawcę do nieujawniania tych informacji.

ii) Obowiązek zaprzestania udziału w porozumieniu

51. Zaprzestanie udziału w porozumieniu jest przesłanką konieczną dla możliwości skorzystania z programu łagodzenia kar. Wnioskodawca jest zobowiązany wskazać we wniosku, czy zaprzestał udziału w porozumieniu.
52. Wnioskodawca, który nie zaprzestał uczestnictwa w porozumieniu przed złożeniem wniosku, jest obowiązany zaprzestać tego uczestnictwa niezwłocznie po złożeniu wniosku. Termin zaprzestania udziału w porozumieniu może być w wyjątkowych sytuacjach przedmiotem konsultacji pomiędzy wnioskodawcą, a Prezesem Urzędu.
53. Przedsiębiorca, który kontynuuje udział w porozumieniu po złożeniu wniosku, powinien zachowywać się w sposób bierny (pasywny), czyli nie podejmować żadnych aktywnych działań w celu wykonania porozumienia oraz informować Prezesa Urzędu o każdym zachowaniu pozostałych uczestników w ramach porozumienia.

IV. Tryb składania wniosku *leniency*

Formy kontaktu z organem przed złożeniem wniosku

54. Przed złożeniem wniosku *leniency* przedsiębiorca może skontaktować się z pracownikiem Urzędu w celu zasięgnięcia informacji dotyczących programu łagodzenia kar. Przedsiębiorca może w szczególności przedstawić „hipotetyczny” stan faktyczny sprawy - anonimowo opisać porozumienie,

⁶ W niektórych przypadkach fakt ujawnienia okoliczności złożenia wniosku może zostać usprawiedliwiony. Dotyczy to przede wszystkim sytuacji wynikających z przepisów prawa (np. regulacji dotyczących spółek publicznych). Każdy taki przypadek będzie oceniany indywidualnie przez Prezesa Urzędu.

którego jest/był uczestnikiem w celu wstępnej oceny, czy kwalifikuje się on do programu łagodzenia kar lub przedstawić wybrane dowody w celu wstępnej oceny, czy spełniają one progi dowodowe.

55. Wszelkie informacje dotyczące programu łagodzenia kar udzielane są od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.15 do 16.15 pod numerem telefonu 22 55 60 555.
56. Przedsiębiorca zamierzający osobiście złożyć wniosek *leniency* w formie pisemnej albo ustnie powinien skontaktować się telefonicznie pod numerem: 22 55 60 555 (lub dzwoniąc pod nr telefonu właściwej [Delegatury UOKiK](#)) albo drogą elektroniczną pod adresem leniency@uokik.gov.pl w celu ustalenia terminu spotkania.
57. Przedsiębiorca, który zamierza złożyć wniosek *leniency* bez wcześniejszego ustalenia terminu spotkania powinien udać się w Centrali UOKiK do portierni i poprosić o kontakt z sekretariatem Departamentem Ochrony Konkurencji. W przypadku składania wniosku *leniency* w Delegaturze UOKiK powinien udać się bezpośrednio do sekretariatu właściwej Delegatury UOKiK. UOKiK rekomenduje **wcześniejsze umawianie spotkań**.

Wnioski składane pisemnie

58. Wniosek *leniency* przygotowany w formie pisemnej może być złożony:

- bezpośrednio do Departamentu Ochrony Konkurencji, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, Warszawa, pokój nr 552;
- bezpośrednio do sekretariatu właściwej [Delegatury UOKiK](#);
- drogą elektroniczną na adres:
leniency@uokik.gov.pl
- faksem na numer: 022 826 10 33
- drogą pocztową na adres⁷:
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Departament Ochrony Konkurencji
Pl. Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa
- drogą pocztową na adres właściwej Delegatury UOKiK.

⁷ Urząd nie rekomenduje wysyłania wniosku pocztą. Przy składaniu wniosku drogą pocztową przedsiębiorca powinien umieścić go w dwóch zaklejonych kopertach, nie podając na żadnej z kopert informacji o nadawcy. Na pierwszej kopercie (wewnętrznej) powinien być umieszczony napis „wniosek”. Na drugiej kopercie (zewnętrznej) przedsiębiorca umieszcza wyłącznie adres Urzędu bez żadnych dodatkowych adnotacji.

59. W przypadku, gdy przesłany w postaci elektronicznej wniosek nie jest opatrzony podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP albo też jest przesłany na numer faksu, konieczne jest dostarczenie oryginału wniosku (lub jego kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem) wraz z załączonym do niego materiałem dowodowym **w terminie 5 dni roboczych** od dnia przesłania wniosku do Urzędu⁸. Wtedy za dzień i godzinę wpływu wniosku zostanie uznany dzień i godzina wpływu wniosku drogą elektroniczną lub faxem.

Przykład:

- ✓ Przedsiębiorca wysyłając wniosek drogą elektroniczną na adres leniency@uokik.gov.pl w dniu 20 stycznia 2015 r. (wtorek) o godz. 11.52, musi złożyć oryginał wniosku osobiście (albo nadać drogą pocztową) najpóźniej 27 stycznia 2015 r. (wtorek). W przypadku, gdy chce złożyć wniosek osobiście w siedzibie Urzędu musi to uczynić do godziny 16.15 - wtedy za datę wpływu wniosku zostanie uznany dzień 20 stycznia 2015 r. godz. 11.52.

Wnioski składane w formie ustnej

60. Na prośbę przedsiębiorcy możliwe jest złożenie ustnego wniosku o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej.
61. Uzupelnienie wniosku oraz inne informacje przedstawiane przez wnioskodawcę w charakterze oświadczenia mogą także zostać przedstawione w formie ustnej.
62. Złożenie wniosku ustnego nie zwalnia wnioskodawcy z obowiązku przedstawiania dowodów w formie papierowej.
63. Datą złożenia wniosku ustnego jest data i godzina stawienia się wnioskodawcy w Urzędzie w celu złożenia tego wniosku. Przez datę i godzinę stawienia się wnioskodawcy w Urzędzie należy rozumieć datę i godzinę wpisaną do Księgi wejść i wyjść do Urzędu znajdującej się na portierni.
64. Z przystąpienia wnioskodawcy do złożenia wniosku ustnego oraz z zakończenia jego składania sporządzany jest protokół. W protokole jest odnotowywana godzina stawienia się wnioskodawcy w Urzędzie. Wnioskodawca otrzymuje kopię protokołu. Wniosek ustny jest utrwalany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk, a następnie z treści nagrania sporządzany jest transkrypt (nagranie jest przepisywane). Wnioskodawca ma możliwość poprawienia lub uzupełnienia treści złożonego oświadczenia.
65. Protokół z przystąpienia wnioskodawcy do złożenia wniosku ustnego oraz z zakończenia jego składania podpisuje pracownik Urzędu oraz wnioskodawca. Wnioskodawcy przysługuje prawo odmowy podpisania protokołu. Transkrypt

⁸ Powyższe zastrzeżenie nie dotyczy wniosków składanych drogą elektroniczną, zawierających kwalifikowany podpis elektroniczny albo podpis potwierdzony profilem zaufanym ePUAP

z nagrania wniosku ustnego podpisuje wyłącznie pracownik Urzędu. Powyższe dokumenty są włączane do akt sprawy i udostępniane pozostałym stronom postępowania stosownie do art. 70 Ustawy (najpóźniej przed wydaniem decyzji, chyba że Wnioskodawca wyrazi pisemną zgodę na wcześniejsze udostępnienie pozostałym stronom postępowania informacji i dowodów zawartych we wniosku *leniency*).

Wniosek w formie uproszczonej w języku angielskim

66. Wniosek w formie uproszczonej zawierający informacje określone w art. 113f Ustawy (por. pkt 24-31 Wyjaśnień) może zostać złożony w języku angielskim. W takim przypadku wniosek uznaje się za złożony w dniu i godzinie jego wpływu do Urzędu, jeżeli w terminie **30 dni kalendarzowych** od dnia jego złożenia wnioskodawca przedstawi Prezesowi Urzędu jego tłumaczenie na język polski.
67. Tłumaczenie wniosku uproszczonego nie musi być dokonane przez tłumacza przysięgłego. Powinno być podpisane przez wnioskodawcę. W razie rozbieżności pomiędzy tekstem wniosku w języku angielskim i języku polskim rozstrzygająca będzie wersja wniosku w języku polskim.

Obowiązek indywidualnego (pojedynczego) składania wniosku

68. Wniosek o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej może być złożony tylko indywidualnie (przez jednego wnioskodawcę). Wnioski składane kolektywnie (wspólnie przez dwóch lub więcej wnioskodawców) nie będą przez Prezesa Urzędu uwzględniane. Powyższy wymóg uzasadniony jest koniecznością ustalenia kolejności wpływu wniosków.

Przykład:

- ✓ Nie będą uwzględniane wnioski (dwa lub więcej):
 - i. stanowiące załącznik do jednej wiadomości elektronicznej
 - ii. wysłane w formie papierowej w jednej kopercie.

69. Oddzielne wnioski składane przez przedsiębiorców należących do jednej grupy kapitałowej stanowiącej jeden organizm gospodarczy (ang. *single economic unit*) - będą rozpatrywane łącznie (tak jakby był złożony jeden wniosek w imieniu grupy). Formalnie są to niezależni przedsiębiorcy, którzy wspólnie realizują cel gospodarczy zachowując się jednolicie w taki sposób, że niemożliwe jest, by odgrywali wobec siebie rolę konkurentów⁹ -

⁹ Jako dodatkowe przesłanki wskazujące na istnienie jednego organizmu gospodarczego wskazuje się powiązania kapitałowe i faktyczne (tożsamość składu organów decyzyjnych albo faktyczna możliwość wpływania przez spółkę matkę na decyzje handlowe i politykę marketingową i inwestycyjną podmiotów zależnych). Dodatkowym elementem wskazującym na istnienie jednego podmiotu gospodarczego jest sposób postrzegania go przez osoby trzecie. Wskazana koncepcja przewiduje, że zakaz antykonkurencyjnych porozumień nie dotyczy porozumień między przedsiębiorcami należącymi do tej samej grupy kapitałowej, w ramach której przedsiębiorstwa zależne nie mają rzeczywistej swobody określania swojego postępowania na rynku.

70. W przypadku przedsiębiorców należących do jednej grupy kapitałowej wniosek *leniency* powinien być złożony przez spółkę matkę (przedsiębiorcę dominującego w strukturze organizacyjnej grupy), jeżeli spółka ta naruszyła zakaz zawierania antykonkurencyjnych porozumień.
71. W przypadku, gdy spółka matka nie jest bezpośrednio zaangażowana w antykonkurencyjne porozumienie a naruszenia dokonała spółka zależna (wchodząca w skład grupy kapitałowej), wniosek *leniency* powinna złożyć spółka zależna. Wniosek złożony przez spółkę zależną, z uwagi na przynależność do jednej grupy kapitałowej (*single economic unit*) będzie obejmował swoim zakresem również spółkę matkę (z uwagi na wykonywanie kontroli nad spółką zależną).
72. Wniosek *leniency* złożony przez wspólnego przedsiębiorcę *joint venture* (który bezpośrednio dokonał naruszenia) będzie obejmował swoim zakresem przedsiębiorstwa je tworzące.

V. Tryb postępowania z wnioskami *leniency*

73. Po złożeniu wniosku przedsiębiorca zostanie poinformowany o danych kontaktowych pracownika Urzędu, który będzie zajmować się sprawą. Wnioskodawca we wszystkich kwestiach związanych ze złożonym wnioskiem powinien kontaktować się bezpośrednio z osobą prowadzącą sprawę.

Potwierdzenie złożenia wniosku

74. Prezes Urzędu potwierdza datę i godzinę złożenia wniosku w formie pisemnej.
75. W przypadku wniosków uproszczonych oprócz potwierdzenia daty i godziny złożenia wniosku, wnioskodawca jest informowany o kolejności złożonego wniosku (powyższa informacja jest wysyłana wyłącznie do pierwszego wnioskodawcy).
76. W pozostałych sprawach wnioskodawca jest informowany o kolejności złożonego wniosku w drodze zawiadomienia o wstępnym spełnieniu warunków określonych w art. 113a-113c ustawy (§ 6 ust. 1 rozporządzenia).

Kolejność rozpatrywania wniosków

77. Prezes Urzędu rozpatruje wnioski według kolejności ich złożenia. Oznacza to, że drugi wniosek nie zostanie rozpatrzony do czasu ustalenia statusu pierwszego wniosku, tzn. do czasu przesłania wnioskodawcy zawiadomienia o wstępnym spełnieniu warunków określonych w art. 113a - 113c ustawy (§ 6 ust. 1 rozporządzenia) albo o nieuwzględnieniu wniosku (§ 5 ust. 2 lub § 7 rozporządzenia). Analogiczna zasada obowiązuje w stosunku do kolejnych wniosków, tzn. do czasu ustalenia statusu drugiego wniosku nie będzie rozpatrywany trzeci wniosek, do czasu ustalenia statusu trzeciego wniosku nie będzie rozpatrywany czwarty itd.

Wnioski niekompletne lub zawierające braki formalne

78. W przypadku gdy wniosek jest niekompletny lub zawiera braki formalne, przedsiębiorca zostanie pisemnie wezwany do jego uzupełnienia w wyznaczonym terminie. Długość terminu do uzupełnienia braków będzie uzależniona od okoliczności konkretnej sprawy i będzie wynosić od 7 do 21 dni.
79. Za niekompletny będzie uznawany wniosek zawierający:
- braki w opisie porozumienia (brak pełnego opisu porozumienia) lub
 - nie zawierający wymaganych załączników (dowodów potwierdzających istnienie porozumienia).
80. Wniosek zawiera braki formalne jeżeli brak jest przykładowo: danych pozwalających na prawidłowe zidentyfikowanie wnioskodawcy, podpisu, pełnomocnictwa.
81. Nieuzupełnienie wniosku o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej w wyznaczonym terminie będzie skutkowało jego nieuwzględnieniem, o czym wnioskodawca zostanie poinformowany zawiadomieniem o nieuwzględnieniu wniosku (§ 5 ust. 2 Rozporządzenia). Nieuwzględniony przez Prezesa Urzędu wniosek *leniency* nie będzie brany pod uwagę przy ustalaniu kolejności wniosków.
82. W przypadku uzupełnienia wniosku w wyznaczonym terminie, za datę złożenia wniosku będzie przyjęta data złożenia wniosku niekompletnego lub zawierającego braki formalne.

Progi dowodowe

83. Prezes Urzędu dokonując oceny spełnienia progów dowodowych (przedstawienie przez wnioskodawcę dowodów, o których mowa w art. 113b pkt 2 lub 113c ust. 1 pkt 3 Ustawy) będzie się kierował zasadami określonymi w pkt. 11 - 18 Wyjaśnień.
84. Niespełnienie przez wnioskodawcę progów dowodowych będzie skutkowało nieuwzględnieniem wniosku, o czym wnioskodawca zostanie poinformowany zawiadomieniem o nieuwzględnieniu wniosku (§ 7 Rozporządzenia). Nieuwzględniony przez Prezesa Urzędu wniosek *leniency* nie będzie brany pod uwagę przy ustalaniu kolejności wniosków.

Pozostałe wymogi

85. Przed wystaniem do wnioskodawcy zawiadomienia o uwzględnieniu bądź nieuwzględnieniu wniosku o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej Prezes Urzędu będzie oceniał, czy:
- i) wnioskodawca zaprzestał uczestnictwa w porozumieniu (por. pkt 51 - 53 Wyjaśnień);
 - ii) wnioskodawca nie nakłaniał innych przedsiębiorców do uczestnictwa w porozumieniu (dotyczy pierwszego wnioskodawcy).

Zawiadomienie, że przedsiębiorca może spełniać warunki określone w art. 113a-113c Ustawy

86. Jeżeli Prezes Urzędu uzna, że przedsiębiorca może spełniać warunki określone w art. 113a -113c Ustawy, niezwłocznie zawiadamia o tym przedsiębiorcę. Uznanie spełnienia powyższych warunków ma charakter wstępny (warunkowy) i będzie podlegać weryfikacji (badaniu) w toku dalszego postępowania.
87. Ostateczna decyzja o przyznaniu bądź nie przyznaniu statusu *leniency* (a więc zwolnieniu z kary pieniężnej bądź obniżeniu jej wymiaru) będzie miała miejsce w decyzji kończącej postępowanie antymonopolowe.
88. W zawiadomieniu wnioskodawca jest także informowany o i) kolejności złożonego wniosku (w przypadku wniosku pełnego i uzupełnionego wniosku skróconego) oraz ii) pouczany o skutkach prawnych braku lub niewłaściwej współpracy z Prezesem Urzędu.

Zawiadomienie ostrzegawcze

89. W przypadku, gdy Prezes Urzędu **po zawiadomieniu wnioskodawcy, że może spełniać** warunki określone w art. 113a-113c Ustawy uzna, że wnioskodawca:
- i) od złożenia pełnego wniosku *leniency* lub skróconego wniosku *leniency* **nie współpracuje w pełnym zakresie z Prezesem Urzędu** (por. III (i Wyjaśnień);
 - ii) **nie spełnia warunków** określonych w art. 113a, art. 113b lub art. 113c ust. 1 pkt 3 Ustawy
- zawiadamia o tym pisemnie wnioskodawcę i uzasadnia swoje stanowisko.
90. Brak zmiany zachowania wnioskodawcy może skutkować w decyzji kończącej postępowanie antymonopolowe brakiem odstąpienia od wymierzenia kary lub jej obniżenia.
91. Wnioskodawca ma prawo ustosunkować się pisemnie do zawiadomienia ostrzegawczego.

Zwrot wniosku

92. Zwrot wniosku może nastąpić w przypadku:
- i) nieuwzględnienia wniosku (na podstawie § 5 ust. 2 - nieuzupełnienie wniosku w wyznaczonym terminie lub § 7 Rozporządzenia - niespełnienie warunków określonych w Ustawie);
 - ii) cofnięcia wniosku przez przedsiębiorcę (może nastąpić na każdym etapie postępowania).
93. Wniosek zwraca się w terminie 7 dni od:
- i) przestania przedsiębiorcy zawiadomienia o nieuwzględnieniu wniosku;

- ii) otrzymania przez Prezesa Urzędu oświadczenia przedsiębiorcy o cofnięciu wniosku.

94. Zwrotowi podlega wniosek wraz z załączonym do niego materiałem dowodowym, a także przekazane w ramach programu łagodzenia kar materiały stanowiące uzupełnienie wniosku. W aktach sprawy pozostaje informacja o zwrocie wniosku.

95. Zwrot wniosku nie wyłącza możliwości - przy wykorzystaniu innych narzędzi dochodzeniowych - zebrania dowodów tożsamyh z tymi przedstawionymi we wniosku.

96. Nieuwzględnienie wniosku *leniency* lub jego cofnięcie, po wysłaniu zawiadomienia, że przedsiębiorca może spełniać warunki określone w art. 113a-113c Ustawy nie ma wpływu na zmianę kolejności pozostałych złożonych wniosków.

Przyznanie zwolnienia lub redukcji kary w decyzji kończącej postępowanie.

97. W przypadku spełnienia przez wnioskodawcę przesłanek określonych w art. 113b oraz 113a ust. 2-3 oraz ust. 5-6 Ustawy Prezes Urzędu **odstępuje** w decyzji kończącej postępowanie antymonopolowe w sprawie **od nałożenia kary pieniężnej**, która zostałaby nałożona na przedsiębiorcę w razie braku wniosku *leniency*.

98. Spełnienie przez wnioskodawcę przesłanek określonych w art. 113c oraz 113a ust. 2-3 i 5-6 skutkuje **obniżeniem** przez Prezesa Urzędu kary pieniężnej.

99. Redukcja kary pieniężnej jest dokonywana według następujących zasad:

- i) drugi w kolejności wnioskodawca - obniżka od 30% do 50% w stosunku do kary, jaka zostałaby nałożona na przedsiębiorcę w przypadku braku wniosku *leniency*;
- ii) trzeci w kolejności wnioskodawca - obniżka od 20% do 30% w stosunku do kary, jaka zostałaby nałożona na przedsiębiorcę w przypadku braku wniosku *leniency*;
- iii) pozostali wnioskodawcy - obniżka do 20% w stosunku do kary, jaka zostałaby nałożona na przedsiębiorcę w przypadku braku wniosku *leniency*.

100. Ustalając wysokość redukcji kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności ustala karę, jaka zostałaby nałożona na wnioskodawcę w przypadku braku wniosku *leniency*, a następnie od tak ustalonej kary odejmuje procentową obniżkę wynikającą z programu łagodzenia kar.

Przykład:

- ✓ Kara pieniężna została ustalona dla przedsiębiorcy A w wysokości 1 000 000 zł. Kara ta mieści się w górnym pułapie kary pieniężnej przewidzianej w art. 106 Ustawy (10% obrotu osiągniętego w roku

obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary) oraz uwzględnia okoliczności łagodzące i obciążające. Od tak ustalonej kary odejmowana jest procentowa obniżka wynikająca z programu łagodzenia kar - $1\ 000\ 000\ \text{zł} - 50\% = 500\ 000\ \text{zł}$. Kara ostatecznie (po uwzględnieniu wniosku *leniency*) nałożona na wnioskodawcę wynosi 500 000 zł.

101. Jeżeli wnioskodawca skorzystał dodatkowo z programu *leniency* plus kara pieniężna ustalona według powyższych zasad będzie obniżona o dodatkowe 30%.

Przykład:

- ✓ Kara pieniężna została ustalona dla przedsiębiorcy A w wysokości 1 000 000 zł. Od tak ustalonej kary została odjęta procentowa obniżka wynikająca z programu łagodzenia kar - $1\ 000\ 000\ \text{zł} - 50\% = 500\ 000\ \text{zł}$. Następnie od tej kwoty zostanie odjęta obniżka wynikająca z *leniency* plus - $500\ 000\ \text{zł} - 30\% = 350\ 000\ \text{zł}$. Kara ostatecznie (po uwzględnieniu wniosku *leniency* oraz wniosku *leniency* plus) nałożona na wnioskodawcę wynosi 350 000 zł.

Ochrona informacji przekazywanych w ramach programu *leniency*

102. Wszelkie informacje i dowody przekazane w ramach programu łagodzenia kar oraz sam fakt złożenia wniosku *leniency* (dane wnioskodawcy oraz okoliczność złożenia wniosku) podlegają zgodnie z art. 70 Ustawy ochronie (nie są jawne dla stron postępowania) do określonego etapu postępowania.
103. Powyższe dane są udostępniane stronom postępowania najpóźniej przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie (w praktyce jednocześnie z przekazaniem stronom szczegółowego uzasadnienia zarzutów), chyba że wnioskodawca wyrazi pisemną zgodę na wcześniejsze ujawnienie przedmiotowych informacji.
104. Dokumenty stanowiące oświadczenie wnioskodawcy (np. wniosek *leniency*, opis porozumienia stanowiący uzupełnienie wniosku) po udostępnieniu stronom postępowania, mogą być przez nie powielane (kopiowane, fotografowane) za zgodą wnioskodawcy. W razie braku zgody wnioskodawcy, możliwe jest wyłącznie robienie notatek z powyższych dokumentów.
105. Wszystkie informacje i dokumenty stanowiące wniosek o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej, które zostały udostępnione stronom postępowania powinny być wykorzystane jedynie na potrzeby postępowania toczącego się przed Prezesem Urzędu lub postępowania przed sądem prowadzonego w wyniku wniesienia środka odwoławczego w sprawie.
106. Na każdego, kto naruszy powyższe zakazy (skopiowanie dokumentów bez pisemnej zgody wnioskodawcy lub wykorzystanie informacji uzyskanych dzięki dostępowi do tych dokumentów w innym celu, niż na potrzeby prowadzonego postępowania lub postępowania przed sądem prowadzonego w wyniku

wniesienia środka odwoławczego w tej sprawie) Prezes Urzędu może nałożyć w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości do 20 000 zł.

107. Informacje i dowody uzyskane w ramach programu łagodzenia kar nie podlegają udostępnieniu w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. *o dostępie do informacji publicznej* oraz są chronione w zakresie wskazanym w ustawie¹⁰ o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji stanowiącej implementację Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/104/UE z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie niektórych przepisów regulujących dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji państw członkowskich Unii Europejskiej, objęte przepisami prawa krajowego.

Program łagodzenia kar a procedura dobrowolnego poddania się karze (*settlement*)

108. Procedura dobrowolnego poddania się karze (z jęz. ang - *settlement*, uregulowana w art. 89a Ustawy) polega na obniżeniu kary pieniężnej o 10% (w stosunku do kary, jaka byłaby nałożona, gdyby strona nie brała udziału w procedurze) w zamian za dobrowolne potwierdzenie przez podmiot przeciwko któremu prowadzone jest postępowanie antymonopolowe ustaleń Prezesa Urzędu (co do praktyki i zakresu odpowiedzialności) i rezygnację z postępowania odwoławczego.
109. Dobrowolne poddanie się karze i *leniency* są to dwie odrębne instytucje.
110. Wnioskodawca *leniency* może złożyć wniosek o przystąpienie do procedury dobrowolnego poddania się karze. Ocena, czy zastosowanie procedury *settlement* jest w danej sprawie dopuszczalne (czy przyczyni się do przyspieszenia postępowania antymonopolowego) należy do dyskrecjonalnej kompetencji Prezesa Urzędu (Prezes Urzędu nie jest związany wnioskiem strony).
111. W razie spełnienia przesłanek do dobrowolnego poddania się karze strona może uzyskać obniżkę kary pieniężnej o dodatkowe 10%.

Przykład:

- ✓ Kara pieniężna została ustalona dla przedsiębiorcy A w wysokości 1 000 000 zł. Kara ta mieści się w górnym pułapie kary pieniężnej przewidzianej w art. 106 Ustawy (10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary) oraz uwzględnia okoliczności łagodzące i obciążające. Od tak ustalonej kary została odjęta procentowa obniżka wynikająca z programu łagodzenia kar

¹⁰ Rządowy projekt ustawy o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji wpłynął w dniu 8 marca 2017 r. do Sejmu, nr druku 1370

- 1 000 000 zł - 50% = 500 000 zł. Następnie od tej kwoty zostanie odjęta obniżka wynikająca z instytucji dobrowolnego poddania się karze 500 000 zł - 10% = 450 000 zł.

VI. Wnioski o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej składane przez osoby zarządzające.

112. Osoba fizyczna będąca w rozumieniu art. 4 pkt 3a Ustawy osobą zarządzającą może złożyć we własnym imieniu wniosek o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej.

113. Obowiązuje jedna kolejka dla wniosków *leniency* składanych przez przedsiębiorców i osoby zarządzające.

114. Za osoby zarządzające uznaje się przykładowo:

- i) osoby wchodzące w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy (np. członek zarządu spółki kapitałowej, spółki partnerskiej lub spółdzielni), które w praktyce kierują przedsiębiorstwem;
- ii) osoby pełniące funkcję kierowniczą, tj. takie, którym powierzono kierowanie przedsiębiorstwem, lecz które nie wchodzą w skład organu zarządzającego np. dyrektor określonego pionu;
- iii) inne osoby kierujące przedsiębiorstwem, tj. osoby mogące faktycznie określać kierunki działania przedsiębiorcy nie pełniąc formalnie funkcji kierowniczych w strukturze organizacyjnej przedsiębiorcy, ani nie zasiadając w organach zarządzających przedsiębiorcy.

115. Osoba zarządzająca składa wniosek *leniency* **wyłącznie we własnym imieniu** (wniosek nie obejmuje przedsiębiorcy oraz innych osób zarządzających) i przedstawia w nim **informacje i dowody, którymi dysponuje z uwagi na pełnioną u przedsiębiorcy funkcję i swoją rolę w porozumieniu**. Wyłącznie wniosek *leniency* złożony przez przedsiębiorcę obejmuje (chroni) osoby zarządzające (aktualnych lub byłych pracowników) - w takim przypadku obowiązek współpracy osoby zarządzającej powstaje od momentu powzięcia wiadomości o złożeniu wniosku przez przedsiębiorcę.

116. Osoba zarządzająca może złożyć wniosek pełny (por. pkt 10-19 Wyjaśnień) lub w razie braku wszystkich wymaganych informacji i dowodów wniosek skrócony (por. pkt 21-22 Wyjaśnień). Osoba zarządzająca nie może złożyć wniosku uproszczonego (art. 113f Ustawy *summary application*).

117. Wniosek o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej osoby zarządzającej może dotyczyć ograniczających konkurencję porozumień, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-6 Ustawy lub art. 101 ust. 1 lit. a-e TFUE (z tego zakresu jest wyłączona zмова przetargowa).

118. W zakresie wymogów formalnych wniosku *leniency* (por. pkt II Wyjaśnień), obowiązków wnioskodawcy (por. pkt III Wyjaśnień), trybu składania wniosków *leniency* (por. pkt IV Wyjaśnień) oraz trybu postępowania z wnioskami *leniency* (por. pkt V Wyjaśnień), w tym ochrony informacji złożonych we wniosku przed

ujawnieniem (por. pkt 103-108) stosuje się odpowiednio te same zasady co wobec przedsiębiorców.

Załączniki:

1. wzór wniosku pełnego,
2. wzór wniosku skróconego,
3. wzór wniosku uproszczonego. Wzór wniosku uproszczonego w wersji angielskiej jest dostępny na

http://ec.europa.eu/competition/ecr/mlp_revised_2012_annex_en.pdf

Załącznik 1. WZÓR WNIOSKU PEŁNEGO

Miejscowość i data:

.....

Dane Wnioskodawcy:

Imię i Nazwisko (nazwa / firma)

.....

Adres do korespondencji:

.....

Telefon kontaktowy:

.....

e-mail:

.....

Dane pełnomocnika:

Imię i Nazwisko

.....

Adres do korespondencji:

.....

Telefon kontaktowy:

.....

e-mail:

.....

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Departament Ochrony Konkurencji
Plac Powstańców Warszawy 1
00 - 950 Warszawa¹¹

e-mail: leniency@uokik.gov.pl

**WNIOSEK
O ODSZKODOWANIE OD WYMIERZENIA LUB OBNIŻENIE KARY PIENIĘŻNEJ**

Na podstawie art. 113a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 229) wnoszę o odstąpienie od

¹¹ Istnieje również możliwość złożenia wniosku bezpośrednio do **delegatur terenowych** Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, i we Wrocławiu, adresy Delegatur UOKiK dostępne są na: http://www.uokik.gov.pl/delegatury_uokik.php lub drogą elektroniczną na adres leniency@uokik.gov.pl; faksem na numer: (022) 826 10 33.

wymierzenia kary pieniężnej lub obniżenie jej wymiaru za udział w ograniczającym konkurencję porozumieniu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 Ustawy [i art. 101 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej - wpisać, jeżeli naruszenie dotyczy również przepisów Traktatu].

Opis stanu faktycznego będącego podstawą wniosku¹²:

1. przedsiębiorcy, którzy zawarli porozumienie (nazwa, siedziba, adres):

--

2. produkty lub usługi, których dotyczy porozumienie:

--

3. terytorium objęte porozumieniem:

--

4. cel porozumienia (np. ustalenie minimalnych cen odsprzedaży, podział rynku):

--

¹² Szczegółowe informacje, co powinien zawierać wniosek o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej zawarte są w Wyjaśnieniach Prezesa UOKiK w sprawie programu łagodzenia kar.

5. **okoliczności zawarcia porozumienia** (kiedy i gdzie porozumienie zostało zawarte, jak doszło do zawarcia porozumienia, kto z kim i w jaki sposób prowadził ustalenia). W opisie tej części porozumienia należy wskazać jak najwięcej szczegółów związanych z początkiem naruszenia, w szczególności poprzez wskazanie osób (imię nazwisko, miejsce zatrudnienia i pełniona funkcja) inicjujących ustalenia/spotkania, podanie dat dziennych i miejsc pierwszych spotkań/ustaleń (nazwa biura, hotelu restauracji itp.) oraz ich treści:

6. **okoliczności i sposób funkcjonowania porozumienia** (jaki był schemat działania porozumienia):

7. **czas trwania porozumienia:**

8. **rola poszczególnych przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu** (wnioskodawca powinien w szczególności wyjaśnić z czyjej/kogo inicjatywy doszło do zawarcia porozumienia, kto nakłaniał innych przedsiębiorców do zawarcia porozumienia):

9. imiona, nazwiska i stanowiska służbowe osób pełniących w porozumieniu znaczącą rolę (dla wszystkich przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu). Wnioskodawca powinien wskazać dane powyżej wskazanych osób, umożliwiające ich prawidłowe wezwanie (np.: adres miejsca zatrudnienia/zamieszkania) oraz wyjaśnić, czy osoby te są nadal pracownikami przedsiębiorcy biorącego udział w porozumieniu. W tym punkcie należy wyjaśnić na czym polegała rola (charakter działania np. inicjowanie spotkań, przesyłanie określonych danych itd.) danej osoby w funkcjonowaniu porozumienia, w szczególności, czy nakłaniała ona inne podmioty do zawarcia porozumienia:

10. czy wniosek został złożony również do organów ochrony konkurencji innych Państw Członkowskich (jeżeli tak, konieczne jest wskazanie organu ochrony konkurencji, do którego wniosek został złożony i daty złożenia wniosku):

Podpis składającego wniosek

.....

Załączniki: do wniosku należy dołączyć dowody potwierdzające opisany stan faktyczny. Szczegółowe informacje o progach dowodowych jakie powinien spełnić wnioskodawca zawarte są pkt 11- 19 Wyjaśnień Prezesa UOKiK w sprawie programu łagodzenia kar.

Załącznik 2. WZÓR WNIOSKU SKRÓCONEGO

Miejscowość i data:

.....

Dane Wnioskodawcy:

Imię i Nazwisko (nazwa / firma)

.....

Adres do korespondencji:

.....

Telefon kontaktowy:

.....

e-mail:

.....

Dane pełnomocnika:

Imię i Nazwisko

.....

Adres do korespondencji:

.....

Telefon kontaktowy:

.....

e-mail:

.....

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Departament Ochrony Konkurencji
Plac Powstańców Warszawy 1
00 - 950 Warszawa¹³

e-mail: leniency@uokik.gov.pl

SKRÓCONY WNIOSEK O Odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej¹⁴

Na podstawie art. 113a ust. 1 w związku z art. 113e ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2017 r. poz. 229) wnoszę o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub obniżenie jej wymiaru za udział w ograniczającym konkurencję porozumieniu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 Ustawy [i art. 101 ust. 1

¹³ Istnieje również możliwość złożenia wniosku bezpośrednio do **delegatur terenowych** Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Warszawie i we Wrocławiu adresy Delegatur UOKiK dostępne są na: http://www.uokik.gov.pl/delegatury_uokik.php; droga elektroniczną na adres leniency@uokik.gov.pl; fax'em na numer: (022) 826 10 33.

¹⁴ Wniosek skrócony należy uzupełnić o informacje wymagane we wniosku pełnym w terminie wskazanym przez Prezesa UOKiK.

Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej - wpisać jeżeli naruszenie dotyczy również przepisów Traktatu].

Opis stanu faktycznego będącego podstawą wniosku¹⁵:

11. przedsiębiorcy, którzy zawarli porozumienie (nazwa, siedziba, adres):

--

12. produkty lub usługi, których dotyczy porozumienie:

--

13. terytorium objęte porozumieniem:

--

14. cel porozumienia (np. ustalenie minimalnych cen odsprzedaży, podział rynku):

--

¹⁵ Szczegółowe informacje, co powinien zawierać wniosek o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej zawarte są w Wyjaśnieniach Prezesa UOKiK w sprawie programu łagodzenia kar.

15. czas trwania porozumienia:

16. imiona, nazwiska i stanowiska służbowe osób pełniących w porozumieniu znaczącą rolę (dla wszystkich przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu). Wnioskodawca powinien wskazać dane powyżej wskazanych osób, umożliwiające ich prawidłowe wezwanie (np.: adres miejsca zatrudnienia/zamieszkania) oraz wyjaśnić, czy osoby te są nadal pracownikami przedsiębiorcy biorącego udział w porozumieniu. W tym punkcie należy wyjaśnić na czym polegała rola (charakter działania np. inicjowanie spotkań, przesyłanie określonych danych itd.) danej osoby w funkcjonowaniu porozumienia, w szczególności, czy nakłaniała ona inne podmioty do zawarcia porozumienia:

Podpis składającego wniosek

.....

Załączniki: do wniosku należy dołączyć dowody potwierdzające opisany stan faktyczny. Szczegółowe informacje o progach dowodowych jakie powinien spełnić wnioskodawca zawarte są pkt 11- 19 Wyjaśnień Prezesa UOKiK w sprawie programu łagodzenia kar.

Załącznik 3. WZÓR WNIOSKU UPROSZCZONEGO

Miejscowość i data:

.....

Dane Wnioskodawcy:

Imię i Nazwisko (nazwa / firma)

.....

Adres do korespondencji:

.....

Telefon kontaktowy:

.....

e-mail:

.....

Dane pełnomocnika:

Imię i Nazwisko

.....

Adres do korespondencji:

.....

Telefon kontaktowy:

.....

e-mail:

.....

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Departament Ochrony Konkurencji
Plac Powstańców Warszawy 1
00 - 950 Warszawa¹⁶

e-mail: leniency@uokik.gov.pl

UPROSZCZONY WNIOSEK O ODSZCZEPNIENIE OD WYMIERZENIA LUB OBNIŻENIE KARY PIENIĘŻNEJ

Na podstawie art. 113f ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o *ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2017 r. poz. 229) wnoszę o odszczepnienie od wymierzenia kary pieniężnej lub obniżenie jej wymiaru za udział w ograniczającym konkurencję porozumieniu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 Ustawy [i art. 101 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej - wpisać, jeżeli naruszenie dotyczy również przepisów Traktatu].

¹⁶ Istnieje również możliwość złożenia wniosku bezpośrednio do **delegatur terenowych** Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Warszawie i we Wrocławiu adresy Delegatur UOKiK dostępne są na: http://www.uokik.gov.pl/delegatury_uokik.php; droga elektroniczną na adres leniency@uokik.gov.pl; fax'em na numer: 022 826 10 33.

Opis stanu faktycznego będącego podstawą wniosku¹⁷:

17. przedsiębiorcy, którzy zawarli porozumienie (*nazwa, siedziba, adres*):

--

18. produkty lub usługi, których dotyczy porozumienie:

--

19. terytorium objęte porozumieniem:

--

20. cel porozumienia (*np. ustalenie minimalnych cen odsprzedaży, podział rynku*):

--

21. czas trwania porozumienia:

¹⁷ Szczegółowe informacje, co powinien zawierać wniosek o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej zawarte są w Wyjaśnieniach Prezesa UOKiK w sprawie programu łagodzenia kar.

22.państwa członkowskie Unii Europejskiej, w których znajdują się dowody na istnienie porozumienia:

23.informacje o wnioskach o odstąpienie od wymierzenia lub obniżenie kary pieniężnej złożonych lub które przedsiębiorca zamierza złożyć w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej lub do Komisji Europejskiej:

Podpis składającego wniosek

.....

Załączniki: do wniosku w formie uproszczonej wnioskodawca może dołączyć dowody potwierdzające istnienie ograniczającego konkurencję porozumienia.